

Фикҳ дарслари (111-дарс). Поклик ёхуд таяммум ҳақида

13:00 / 19.11.2020 3482

«Таяммум» сўзи луғатда «қасд қилиш» маъносини билдиради.

Шариатда эса:

«Аллоҳга қурбат ниятида покловчи тупроқ моддасини махсус сифат ила икки қўл ҳамда юзга суртиш таяммумдир».

هَوَيْلَعُ هَلَلَا ىلَص هَلَلَا ل وُسَرَعَم اَنْحَرَح ؛ تَلَاَق اَهْنَعُ هَلَلَا ي صَرَرَةَ شِئَاعُ نَع
 عَطِقُنَا شِئِجَلَا تَاذِبُ وَاِءَاذِيْبَلَا ب اَنْك اِذِا ى تَح وِرَا فُسَا ضَعَب ي ف مَلَسَو
 مَاقَا وِوَسَا م تَلَا ىلَع مَلَسَو هَوَيْلَعُ هَلَلَا ىلَص هَلَلَا ل وُسَرَمَاقَا ف ، ي ل دُق
 ي بَا ىلَا س اَنْلَا ى تَا ف ؛ ءَا م مُمَعَم سَنِيَلَو ءَا م ىلَع اَوْسَنِيَلَو ءَعَمُ س اَنْلَا
 ىلَص هَلَلَا ل وُسَرَب تَمَاقَا ؛ ءَشِئَاعُ تَعَنَصَا م ىلَا ى رَتَا لَا ؛ اَوْلَا قَا ف رَكَب
 ءَا جَا ف ؛ ءَا م مُمَعَم سَنِيَلَو ءَا م ىلَع اَوْسَنِيَلَو ءَعَمُ س اَنْلَا ب و مَلَسَو هَوَيْلَعُ هَلَلَا
 ي ذَخَف ىلَع ءَسَا رُ عَضَا و مَلَسَو هَوَيْلَعُ هَلَلَا ىلَص هَلَلَا ل وُسَرَو رَكَب وُبَا
 س اَنْلَا و مَلَسَو هَوَيْلَعُ هَلَلَا ىلَص هَلَلَا ل وُسَرَر تَسَبَح ؛ لَا قَا ف ، م اَنْ دَق
 م لَا قَا و رَكَب وُبَا ي نَب تَا عَا ف ؛ تَلَا ق ؛ ءَا م مُمَعَم سَنِيَلَو ءَا م ىلَع اَوْسَنِيَلَو
 ن ي نُنَع نَم ي اَل ف ، ي تَر صَا خ ي ف و دِي ب نُنُع ط ي لَع ج و ، ل وُق ي نَا هَلَلَا ءَا ش
 م اَنْ ف ، ي ذَخَف ىلَع مَلَسَو هَوَيْلَعُ هَلَلَا ىلَص هَلَلَا ل وُسَر رُ نَا كَم اَلَا كُرَح تَلَا
 ل رُنَا ف ؛ ءَا م رِي غ ىلَع حَب صَا ى تَح مَلَسَو هَوَيْلَعُ هَلَلَا ىلَص هَلَلَا ل وُسَر
 دَحَا وُهَو رِي ضُ حُنُب دِي سَا لَا ق . اَبِي طَا دِي غ صَا وُم مَي تَف . مُمَي تَلَا ءَا هَلَلَا
 ؛ ءَشِئَاعُ تَلَا قَا ف ي رَكَب ي بَا لَا اِي مُك تَك رَب ل وَا ب ي هَا م ؛ ءَا ب قُنَا لَا
 هَوَيْلَعُ هَلَلَا اَنْ دَح و ف هَوَيْلَعُ تُنُ ك ي دَلَا رِي عَبَلَا اَنْ تَعَب ف

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам билан бирга у зотнинг сафарларидан бирига чиқдик. Байдаа ёки Зотул Жайшда эканимизда мунчоғим узилиб кетди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам уни ахтариш учун туриб қолдилар. Одамлар ҳам у зот билан бирга тўхташди. Одамлар сув ёқасида эмас эдилар, ўзлари билан сувлари ҳам йўқ эди. Одамлар Абу Бакрнинг олдига келиб:

«Оишанинг нима қилганини кўрмайсанми?! Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламни ҳам, у зот билан бирга бўлган одамларни ҳам тутиб қолди-ку! Одамлар сув ёқасида ҳам эмаслар, ўзларида ҳам сув йўқ», дейишди.

Кейин Абу Бакр келди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам сонимга бошларини қўйиб ухлаб қолган эдилар. У (Абу Бакр):

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламни ва одамларни ушлаб қолдинг. Улар сув ёқасида ҳам эмаслар, ўзларида ҳам сув йўқ», деди.

Абу Бакр мени койиб кетди, Аллоҳ хоҳлаганича нима деса деди ва қўли билан биқинимга ниқтай бошлади. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам сонимда эканларигина мени қимирлашдан тўсар эди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ухлаб тонг оттирганларида сувсиз қолдилар. Шунда Аллоҳ «Покиза тупроқ ила таяммум қилинг», деган таяммум оятини нозил қилди.

Усайд ибн Ҳузайр (у нақиблардан бири эди):

«Бу биринчи баракангиз эмас, эй Оли Абу Бакр», деди».

Оиша айтади:

«Кейин ўзим устида бўлган туяни қўзғатган эдик, маржонни ўшанинг тагидан топдик».

Бешовларидан фақат Термизий ривоят қилмаган.

وَأَلَيْكُمْ هَدَىٰ بِرَأْسِ الْإِمَامِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَوْضَعُوا فُلْحَجِي مُمَيَّتًا لِي
لِيَأْتِيَ تَوْفِيَّ أُمَّتِي وَفَوْحًا وَأَهْلًا مَدَعًا وَشَطِيعًا وَأَيُّودَعًا وَدَرْبًا وَأَيُّضَرَمَل
يَلُولًا رِيغًا لِيَزَانَجَلًا وَأَيُّوَابًا دِيغًا لِيَأْتِيَ صَكَ فَلَخ

Сувнинг бир мил узоқда бўлиши, беморлик, совуқ, душман, чанқоқ, асбоб йўқлиги, аввалбошдан ёки давом эттириш ила ийд намози ёки валийдан бошқага жаноза намози каби ўринбосари йўқ нарсанинг ўтиб кетиши хавфи туфайли сув ишлатишдан ожиз бўлганда таяммум таҳорат ва ғуслга ўринбосар бўлади.

«Кифоя» китобидан